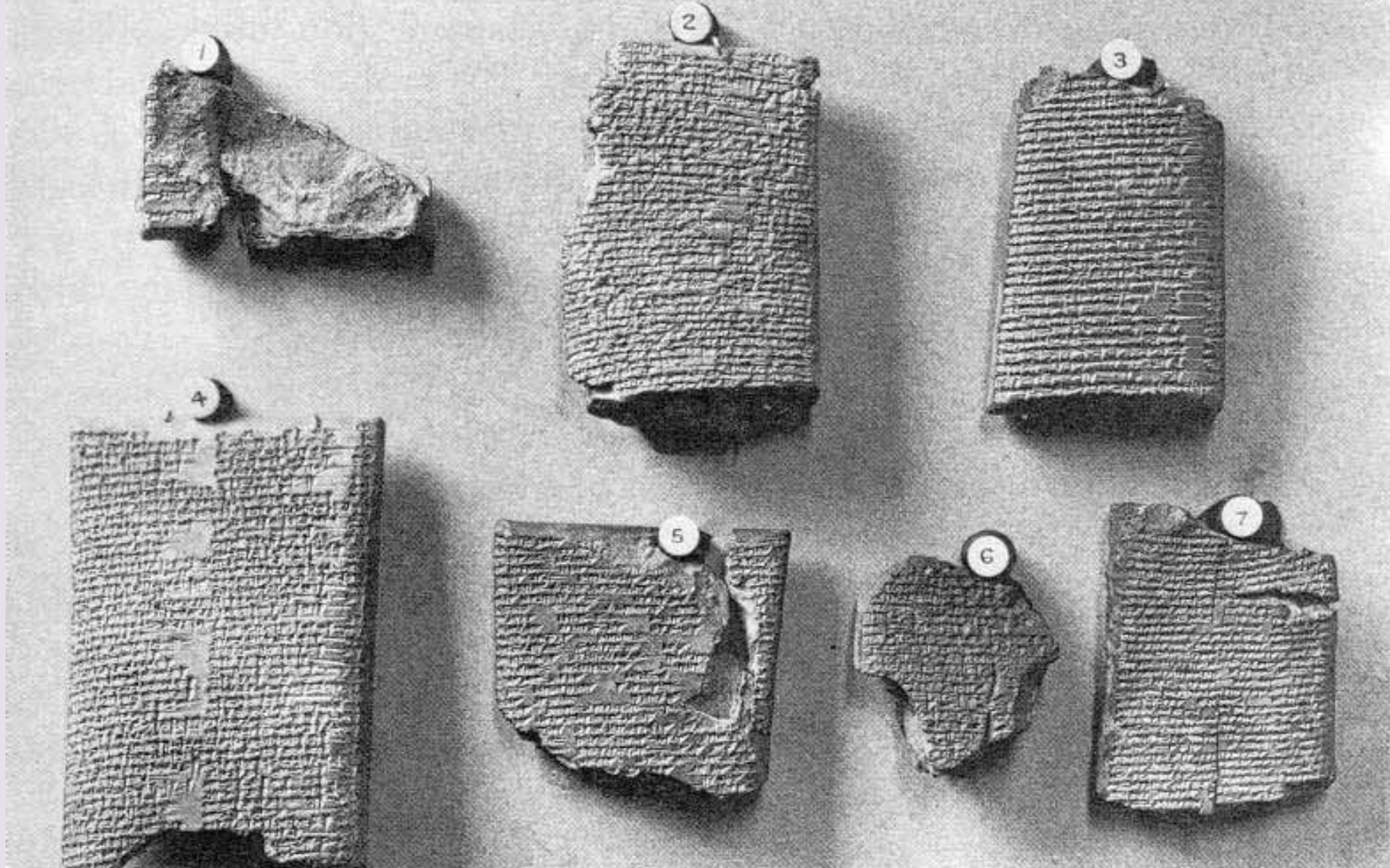

Epos o stvoření („Enum-eliš“, tj. „Když nahoře“):

- nalezen na 7 tabulkách, 7 zpěvů, 1100 veršů
- nalezen ve více lokalitách, bez variací (sakrálnost)
 - Inspirace i Starý zákon, např.: *Žalm 74, 13-17*
- mimo Mezopotámii neznámý (na rozdíl od *Eposu o Gilgamešovi*)
- povaha posvátné knihy
 - sakrální spis podstatný při náboženských oslavách svátku Nového roku (Babylon), rituálně čten 4. den slavnosti
- začíná v době na počátku, kdy existovali pouze 2 bohové: Apsú (sladké vody) a Tiámat (slané vody)
 - zplodí spolu čtveřici bohů, kteří jsou k nesnesení hluční
 - božstva rozena ve dvojicích, aby mohlo množení pokračovat

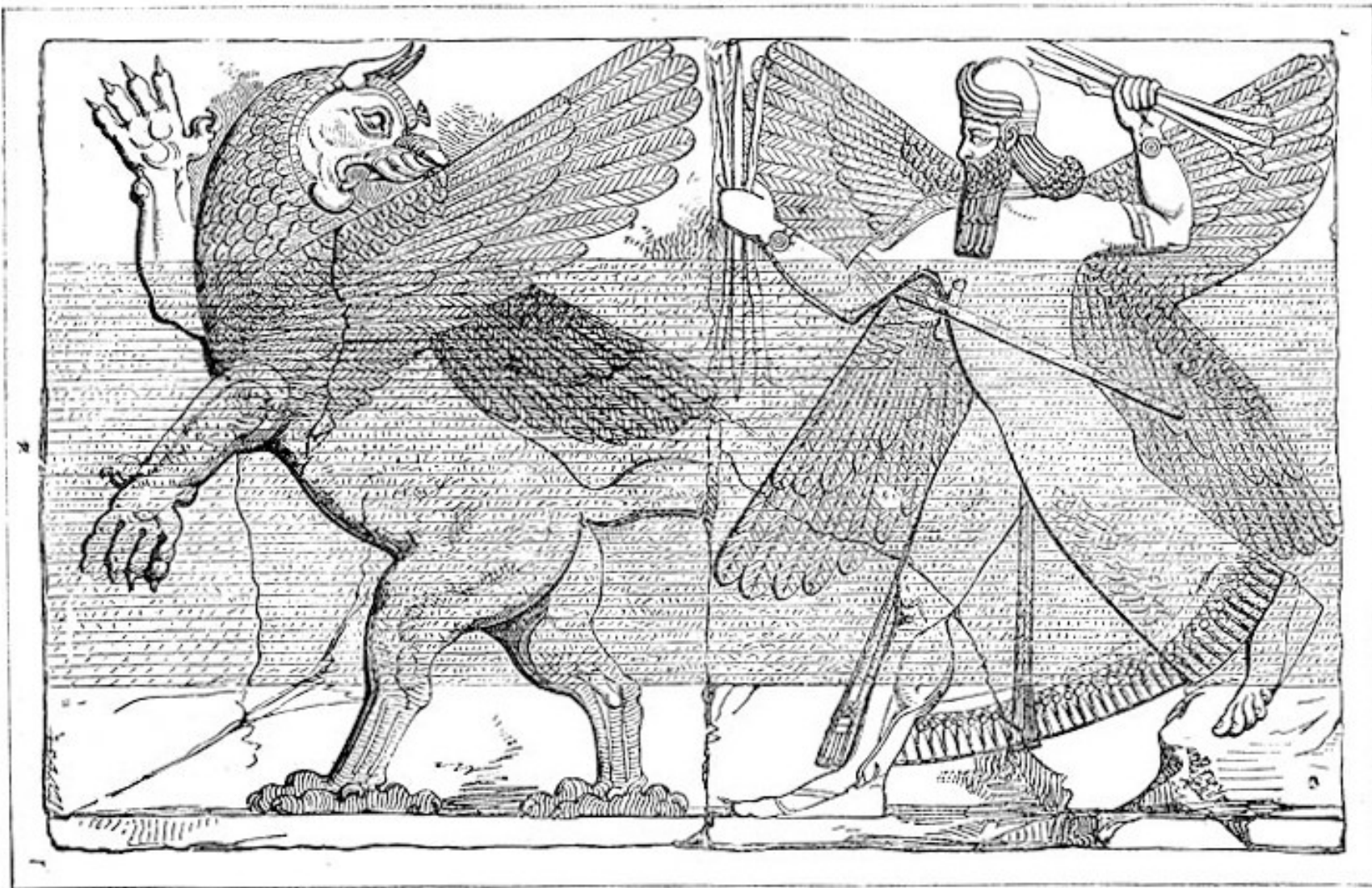
Enuma-Ellish - The Seven Tablets Of Creation

7 tabulek tvořících Epos o stvoření

boj bohů

Marduk útočící na Tiamat

Marduk

Epos o Anzuovi:

- více verzí
- Anzu: zoomorfní démon, pomáhal najít cestu zbloudilcům
- ukradl Enlilovi tabulky osudu
- narušení božského řádu na zemi
- bohové rozhodli o jeho zničení
- pomocí tabulek odvracel jejich úkoly
- 2 z nich se spojili se 7 větry a porazili ho
- konec mýtu nedochován

Epos o Gilgamešovi:

- původ: cca 2. tisíciletí př.n.l.
- v akkadštině se epos jmenoval ***Ten, jenž hlubinu zřel***
- nedochován kompletně
 - původně měl cca **3.600-3.800 veršů**, podařilo se jich dodnes objevit přes **2.000**
- epos lze rekonstruovat z více jeho verzí
 - sumerská, assyrská
- nejstarší texty o Gilgamešovi – sumerská literatura:
 - Bilgames (tj. „Výhonek stromu Života“)
 - 5 epických textů
 - z 25.–21. stol. př.n.l., dochované opisy z 20.–17. stol. př.n.l.

- první části eposu byly objeveny roku **1846** v lokalitě města Ninive
 - části assyrské verze
- do té doby byla známa jen řecká varianta eposu
- původně přednášeno za doprovodu lyry a bubnů
- Gilgameš: historický panovník ve městě Uruku
 - 5. panovník I. dynastie Uruku
 - vládl údajně 126 let
 - žil ve 27.–26. stol. př.n.l.
 - po smrti byl zbožštěn a uctíván coby jeden ze soudců podsvětí (v době III. Dynastie z Uru, tj. 21. stol. př.n.l.)

Máme k dispozici 2 verze eposu:

- starší a fragmentárnější **sumerská**
 - neboli starobabylonská
- novější a obsáhlejší **assyrská**
 - někdy též označovaná jako novoassyrská

- **assyrská verze**
 - má **10 epických celků**
 - zapsaná na **12 tabulkách**, nalezených v největším archeologickém nalezišti oblasti Mezopotámie – v **Ninive** (ve zříceninách knihovny Nabúova chrámu v jižní Babylonii)

- **sumerská verze**
 - byla té assyrské předlohou
 - má **6 epických celků**, z nichž poslední v novoassyrské verzi není zaznamenán

- nejvýznamnější a nejobsáhlejší dílo akkadské literatury i literatury starověkého Předního východu
- vznik výběrem a úpravou motivů sumerských skladeb o G. a E., jejich spojením a obohacením o další motivy a témata
- nejstarší akkadská verze: 18.–17. stol. př.n.l. (6 různých lokalit)
- další vývoj: 14.–12. stol. př.n.l.
- konečná podoba: 3. stol. př.n.l.
- dochovány i verze z území Malé Asie a Palestiny

I. tabulka (Enkidu):

- město Uruk (břeh Eufratu)
- Gilgameš:
 - ze 2/3 bůh (po matce Ninsun)
 - z 1/3 člověk (po otci knězi)
 - smrtelník
 - 5. vládce od skončení Potopy
 - vládl 125 let (sumerský seznam králů)
- stavba hradeb kolem Uruku
 - vykopávky odhalily hradby 9x9m
 - značné fyzické nároky na urucké muže
 - stavba dnem i nocí, pak i děti

- coby král – právo 1. noci
- uručťi prosili bohy o pomoc
- bohové mu stvoří protivníka
 - bohyně Aruru uhnětla z hlíny mohutného muže, v síle rovného Gilgamešovi
- Enkidu vržen na step
 - divoch porostlý srstí
 - pil se zvěří z napajedla
 - zasypával lovcům pasti na zvěř
 - lovec vše řekl G., ten mu poradil poslat na něj kněžku z chrámu Ištaru (tj. chrámovou nevěstku)
- nevěstka Šamchat
 - strávila s E. 6 dní a 7 nocí jako žena s mužem

- E. zkrotl
 - zeslábl na těle a posílil na duchu i rozumu
 - 7. dne se vydal zpět za zvěří – ta před ním prchla
 - Šamchat ho vyzvala k cestě s ní do Uruku, jehož vládci G. Se už zjevil E. ve snech
- epizoda u pastýřů
 - stáda ohrožena divou zvěří, E. je odehnal
 - oblečen jako člověk, naučen jíst u stolu

II. tabulka (Enkidu a Gilgameš):

- příchod do Uruku
 - svatba v domě – právo 1. noci
 - rituální sňatek s bohyní Ištarou (hlavní kněžkou kultu)

- souboj mezi G. a E.
 - dlouhý souboj, vyrovnaný
 - nakonec projev úcty
 - od té chvíli jako bratři

III. tabulka (cesta k cedrovému lesu):

- snaha o hrdinský čin: vykácet cedrový les
 - démon Chumbaba (Chuvava), příčina všeho zla
 - E. po váhání souhlasí
 - nezemřít bezejmenní
 - zhotovení mohutné výzbroje
 - rozhodnutí oznámeno lidu
 - varování starších

- G. žádá o pomoc a ochranu bohy
 - bůh Šamaš přislíbí svou pomoc
 - bohyně Ninsun požehnala bratrství G. a E.
 - dotaz na věštbu – nepříznivá
 - stejně tak i noční sen

IV. tabulka (cesta a sny):

- nebezpečnou cestu urazili za 3 dny
 - ostatním by trvala 45 dnů
- G. měl 3 noční sny:
 - 1. sen: na stepi uprostřed stáda býků – nebesa roztržena, mrak prachu
 - 2. sen: uprostřed horské propasti – hora se zřítíla
 - 3. sen: nad lesem hřmělo – blesk spálil celý svět

V. tabulka (Chumbaba):

- hlas boha Šamaše
 - Chumbaba nosí 7 neprorazitelných košil, nyní má jen 1
- hledají Ch. v lese
 - vůně oleandrů, kácejí cedry
 - ten zaslechl zvuk seker
- setkání s Chumbabou
 - výsměch oběma
 - zásah bohů: Šamaš vyslal 8 mocných větrů
 - Ch. se vzdává, žádá G. o slitování
 - E. od toho G. Odrazuje
 - Ch. chce zabít E., G. mu setne hlavu a přeloží ji coby oběť Enlilovi (bůh země a vládce bohů před Mardukem)

VI. tabulka (nebeský býk):

- Uruk vítá hrdiny
 - G. obětuje bohům v chrámu bohyně Ištary
- Ištara sestupuje z nebes
 - nabídka manželství G.
 - G. Ji odmítá (je smrtelník)
 - naléhání Ištary
 - G. jí připomíná její četné manžely a milence, kteří skončili neblaze (např. Dumuzi), a znovu ji odmítá
- Ištar se vrací v hněvu na nebe
 - žádá pomstu po svém otci Anuovi
 - nebeský býk má zničit G. i všechno jídlo na světě na 7 let
 - Ištar vyhrožuje, slibuje zásoby pro lid i dobytek

- Ištar dostane býka o odvede ho k Eufratu u Uruku
 - býk vše na zemi ničil a pustošil, i Eufrat zastavil
 - E. spadl s ostatními do jámy
 - G. pochopil, že jde o mstu Ištary
 - porazili býka a srdce obětovali Šamašovi
 - Ištara hrozí další pomstou, E. po ní hodí vyříznuté stehno býka
 - hostina, oslavné písně
 - Ištar chystá pomstu

VII. tabulka (rozsudek bohů):

- stížnosti bohů na oba hrdiny
 - Ištar: zabili nebeského býka
 - Enlil: vykáceli cedry a zabili Chumbabu

- bohové rozhodnutí je potrestat
 - Šamaš a Anu se jich zastávali
 - kompromis: potrestán bude jen ten, který potupil Ištaru
 - rozhodnutí sdělili G. zlověstným snem – G. nařiká

VIII. tabulka (Enkiduova smrt):

- E. onemocněl
 - 3. jitra měl sen: člověk jako pták Anzu ho hodil do ohnivé řeky – když ho vytáhl, tělo měl porostlé peřím, načež ho odvedl do domu temnoty
 - G. se za E. modlí ke své božské matce Ninsun – marně: Tabulku osudů nezmění
 - 12. den E. zemřel
 - G. truchlí 6 dní a 7 nocí – s ním i celý Uruk

XII. tabulka (Enkiduův sestup do podsvětí):

- tabulka vložena dodatečně, ale patří na toto místo
- G. se nesmířil se smrtí druha
 - vzal lšťařiny dary (buben a paličky) a vydal se ke vstupu do podsvětí
 - bránou mu buben i paličky spadly do podsvětí
 - E. mu je chce podat, avšak neřídil se radami G., a tak už v podsvětí zůstává
 - G. žádá astrální i podsvětní bohy o hovor s E.
 - Uruk navštěvuje bůh moru Erra, všude mrtví
 - G. si uvědomuje vlastní smrtelnost – rozhodne se najít věčný život
- konec první epické části eposu

IX. tabulka (Gilgamešova pouť):

- smrti se dosud podařilo vyhnout jedinému smrtelníkovi – Utanapištimu
 - věčný život od bohů v zemi Dilmun, až za koncem světa
 - G. chce od něj zjistit, jak přijít k věčnému životu
- G. odchází bez rozloučení do stepí
 - bůh Šamaš ho od marné cesty zrazuje
 - G. Spočine až v průsmyku ke spánku
 - bůh Sin mu zjeví, co ho tam čeká (smečka lvů, G. je zdolal)
- G. ráno zjišťuje, že je to průsmyk hory Mašu
 - stoupající do nebes a stojící na stropě podsvětí
 - hora střeží východ i západ slunce
 - začíná za ní svět bohů

- G. vystoupal až na vrchol hory Mašu
 - brána střežená obřími lidmi-škorpiony
 - G. jim složil poklonu jako bohům
 - dozvěděl se, že G. je ze 2/3 bůh
 - strážci ho zrazují z cesty stálé tmy a mrazu i vedra
 - vpustili ho
- útrpná cesta k Moři smrti
 - severák, pak horko z Šamašova kotouče
 - vchod do zahrady bohů
 - na konci země se lesklo nehybné moře
- krčmářka Siduri
 - přes vody smrti se umí překlenout jen Šamaš
 - věčný život je dán jen bohům

- hedonisticky ho přemlouvá k bezstarostnému žití a užívání si na pozemském světě
- G. se na ni rozhněvá – Siduri mu sdělí, jak se dostat přes moře smrti: převozník Uršanabi

X. tabulka (Gilgameš a převozník):

- G. v temném lese
 - mrtvé stromy, bezhlasé ticho – rozbil kamenné sošky a tyče
 - Uršanabi s kamenným hadem v ruce
 - rozbité sošky a tyče chránily před vodami smrti
 - nařezal v lese 300 tyčí dlouhých 30 metrů – vesla
 - plavbu zdolali za 3 dny (jinak 45 dnů)
 - proud vod smrti: každé veslo po jediném máchnutí zničeno
 - oděv ze lví kůže jako plachta na stěžni, G. vystoupil na břeh

➤ G. a Utanapištim

- U. mu potvrdil, že jen bohové se můžou vyhnout smrti
- G. namítá, že on sám věčný život získal, ač není bůh
- U. líčí, jak získal od bohů tajemství věčného života

XI. tabulka (Potopa světa a nesmrtelnost):

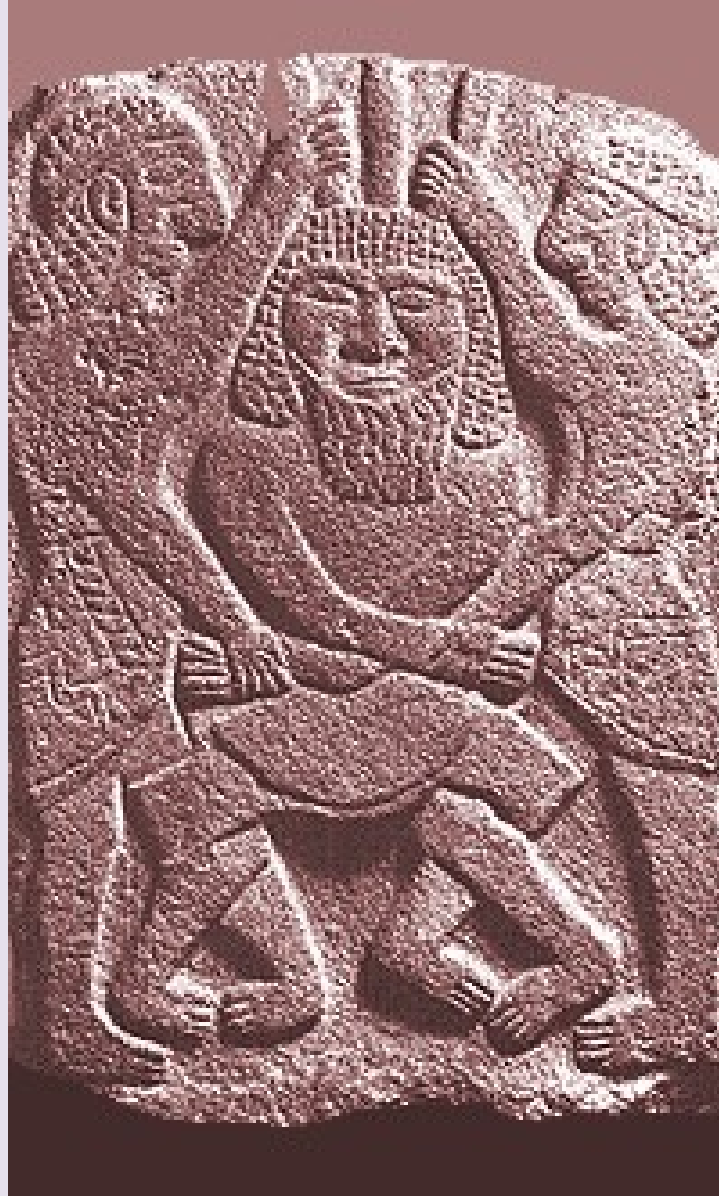
➤ U. líčí příběh o potopě světa:

- král bohů Anu se rozhodl s bohem Enlilem a dalšími zničit svět ničemných lidí
- bůh moudrosti Ea poradu bohů vyselchl – sestoupil k U. a přikázal mu opustit majetek a postavit loď a na ní zachránit svou rodinu i pár od všeho živého
- popis lodi i stavby
- podle předpovědi: v den potopy z nebes seslána hojnost pokrmů – večer temná mračna

- popis potopy, jejíž intenzity se vyděsili i sami bohové a naříkali
- 6 dní a 7 nocí burácel jižní vítr
- 7. den bouře ustala
- po 6. dnech spatřen suchý břeh
- 7. den vyslána holubice. 8. den vlaštovka, 9. den havran
- U. obětoval bohům – Enlil rozezlen, že lidé přežili
- nakonec bohové U. i jeho ženě darovali věčný život v rajske zahradě

- **G. žádá o zjevení tajemství nesmrtelnosti**
 - G. se musí podrobit zkoušce: přemoci bratra smrti – spánek po dobu 6 dnů a 7 nocí
 - G. zmožený útrapami cesty záhy usíná
 - každý den upekla žena U. jeden bochník chleba

- 7. den se G. vzbudí v domnění, že ho spánek začal teprve zmáhat
- chleby mu však podaly důkaz
- G. dostal nový oděv a musel s převozníkem zpět
- na přímluvu U. ženy mu však od U. tajemství bohů prozradil: rostlina věčného života a jak ji získat
- Uršanabi převáží G. k místu, kde rostlina roste
 - mořská zátoka za proudem vod smrti
 - G. se spustil s kameny do hloubky
 - získává rostlinu
- Uršanabi putuje s G. do Uruku
 - G. se po cestě umývá ve studni před vstupem do města
 - had sežere rostlinu a svleče se z kůže...
 - převozník nadšen z velkoleposti Uruku – „nesmrtelnost“

G. a E. zabíjejí Chuvavu

sluneční bůh Šamaš

Gilgamešova matka bohyně Ninsun

Epos má 2 velké celky:

➤ 1) Gilgameš a Enkidu (boj)

- stvoření Enkidua
- střet obou hrdinů a jejich spřátelení
- tažení do cedrového lesa a zabití Chumbaby
- Gilgamešovo odmítnutí milostné nabídky Išтары
- skolení býka oběma hrdiny

➤ 2) Gilgamešovo hledání nesmrtelnosti (poutí)

- E. umírá, G. propadá smutku a uvědomí si vlastní smrtelnost
- vydává se hledat nesmrtelnost, vchází do světa, kam smrtelníci běžně nemohou vejít
- setkání s Utanapištimem
- získá rostlinu nesmrtelnosti, kterou však sežere had

- ústřední téma: hledání nesmrtelnosti
- mýtus pojednává o ontologické podstatě člověka:
 - obdařen „božským“ věděním (na rozdíl od zvířat)
 - je však smrtelný (na rozdíl od bohů)
 - ke smrtelnosti patří nevědomost (zvířata)
 - k božskému vědění náleží věčný život (bohové)
 - člověk je však obdařen věděním (jako bohové), a přesto smrtelný (jako zvířata), je tedy jako bohové i zvířata současně
 - proto člověk nenachází na pozemském světě uspokojení (je si vědom vlastní smrtelnosti)
 - vytváří si jako náhražku umělý „věčný“ svět a tím je kultura (přesahuje hmotné možnosti lidského těla v čase), kterou se člověk pokouší překročit horizont vlastního života

Sumerská vs. assyrská verze:

- sumerské fragmenty (epické celky)
- assyrská verze původní sumerskou epizodní předlohu rozšířila a zdynamičtěla
 - assyrští bohové mají assyrská jména, sumerští měli sumerská
 - části příběhu se liší, původní sumerské fragmenty:
 - Enkidu byl Gilgamešovým sluhou
 - na Chumbabu táhl G. a E. s 50 ozbrojenci, už tam chtěli získat tajemství nesmrtelnosti
 - G. zatoužil po nesmrtelnosti ne kvůli smrti E., ale poté, co v Uruku řádil mor a on viděl v Eufratu stovky mrtvých
 - liší se i popis lodi pro potopu

10 epických celků **assyrské verze** (na 12 tabulkách):

- **1)** Gilgamešova tyranská vláda v Uruku, zrod Enkidua na stepi
- **2)** Střet Gilgameše a Enkidua v Uruku
- **3)** Cesta k cedrovému háji, Gilgamešovy sny
- **4)** Boj s Chumbabou, triumfální návrat do Uruku
- **5)** Nebeský býk, urážka bohyně Išтары
- **6)** Rozsudek bohů
- **7)** Enkiduova smrt a pohřeb (Enkiduův sestup do podsvětí)
- **8)** Gilgameš se vydává hledat nesmrtelnost (hora Mašu a svět bohů, krčmářka Siduri, převozník Uršanabi převezve Gilgameše přes Moře smrti do země Dimun)
- **9)** Utanapištimův příběh o potopě světa, snaha získat nesmrtelnost
- **10)** Gilgameš získá rostlinu nesmrtelnosti, vrací se s převozníkem do Uruku

6 sumerských epických celků:

Gilgameš a země Živého:

- G. a E. s 50 ozbrojenci táhnou do cedrového lesa
 - vítězství jim má zajistit nesmrtelnou slávu
 - bůh slunce (zde Utu) jim poskytl na pomoc 7 démonických bratrů
 - kácení cedrů – Chuvava proti nim vyslal jednu ze svých ochranných září, tím uvrhl všechny do hlubokého spánku
 - střet s Chuvavou – G. ochromen strachem, na základě příslibu sňatku se svými 2 sestrami a dalších darů vylákal od Chuvavy jeho 7 ochranných září
 - Ch. žádá milost, E. varuje, Ch. stát
 - hlava obětována bohu Enlilovi – boží hněv

Gilgameš a nebeský býk:

- bohyně Inanna (Ištar) nabízí G. manželství
 - G. ji odmítne, čímž ji urazí
 - I. žádá boha Ana o trest, aby seslal na Uruk nebeského býka
 - An jí nakonec vyhověl, býk začal rozsévat zkázu a zmar
 - G. a E. se proti němu vypravili, E. mu stál hlavu a mrštil ji po I., zbylé maso rozdali sirotkům
 - I. proklela G.

Enkidův pohřeb:

- úvod: bohové si dělí vládu nad všehomírem
- strom rostoucí na břehu Eufratu vyvrátil z kořenů Jižní vítr
 - strom zachytila Inanna a zasadila ho ve své zahradě v Uruku
 - v jeho kořenech se však usadil had, v koruně pták Anzu a v kmeni se zabydlela divoženka Lilit
 - I. si ze stromu chtěla nechat zhotovit trůn a velké lůžko, sluneční bůh však její žádost o pomoc nevyslyšel, a tak požádala o pomoc G.
 - G. zabil hada i ptáka a divoženku vyhnal, strom vyvrátil, osekal větve a kmen věnoval je I. na nábytek
 - sám si z pařezu vyřezal kouli a z větve palici, kterou pak odpaloval kouli na velkou vzdálenost (sportovní zápolení)

- koule s palicí mu však spadly do podsvětí
- jeho služebník E. se nabídl, že mu ztracené předměty přinese
- neposlechl však G. příkazy, jak se v podsvětí chovat, musel v říši zemřelých zůstat
- G. se obrátil na bohy, aby mu otevřeli zemi a dovolili E. vyjít z podsvětí, oba spolu směli vést dialog o tom, jak se v říši mrtvých vede duchům různých zesnulých...
- část tohoto epického celku byla v téměř v doslovném akkadském překladu neorganicky připojena jako XII. tabulka k ninivské verzi eposu
 - pasáž počínající nářkem G. nad ztrátou koule s palicí až po dialog s E.
 - snaha uchovat v povědomí lidí podobu podsvětní říše

Potopa:

- pasáž z Utanapištiho vyprávění v akkadské verzi eposu
- zbývající 2 skladby nebyly zahrnuty do Akkadského cyklu:

Gilgameš a Akka:

- obléhání Uruku vojskem Akky
 - důvod konfliktu: Akkův požadavek práva kontroly nad zavlažovacím zařízením Uruku
 - E. podnikne s uruckými bojovníky proti Akkovi výpad, jemuž z hradeb přihlíží G.
 - porážku Akkova vojska a jeho zajetí
 - G. však Akku velkomyslně propouští

Gilgamešova smrt:

- G. má nevléčitelnou chorobu, je upoután na lůžko
 - v agonii měl sen: bohové připomněli jeho hrdinské činy, věčný život mu však nepřisoudili – má se stát správcem podsvětí a soudit pře a vynášet rozsudky nad dušemi zemřelých
 - G. žádá rádce, aby mu sen vyložili – v podsvětí se má stát jedním z božských anunnaků
 - rozkázal dělníkům vystavět mu v odvodněném řečišti Eufratu kamennou hrobku, do ní ulehl i s doprovodem
 - vody Eufratu navráceny do koryta – má zůstat jen památka slavného jména

Epos o Atrachasisovi:

- Atrachasis, jinde nazývaný Utanapištim
 - předchůdce biblického Noema
- mýtus začíná popisem stvoření lidí, kteří měli obdělávat zemi a proměňovat ji namísto bohů:
 - stvořeno 7 mužů a 7 žen
 - ti se však velmi rozmnožili a začali zemi škodit
 - bohové rozhodli o zničení lidstva
 - bůh země Enlil na ně seslal mor, sucho, hladomor
 - lidstvo však dál přežívalo
 - a tak se Enlil rozhodl seslat na zem potopu
 - bůh Enki však varuje Atrachasisa, aby postavil loď, a dá mu přesné pokyny, jak ji zhotovit
 - potopa měla trvat 7 dní

Noe a velká potopa

- britský dokument z roku 2003, z cyklu *Biblické záhady*:
 - biblické nahlížení na příběh o potopě
 - mezopotámské verze potopy

Epos o Adapovi:

- Adapa – mezopotámský „Adam“
 - 1. člověk stvořený bohy
 - syn boha moudrosti Ea
 - měl všechny vědomosti (tak jak bohové), ale na rozdíl od bohů byl smrtelný
 - byl chrámovým rybářem
 - rybařil ve člunu na moři, kde se jednou dostal do sporu s Jižním větrem (převrhl mu člun a snad i roztrhl síť)
 - Adapa ho proklel, čímž mu zlomila křídlo
 - Jižní vítr přestav vlát, čehož si po 7 dnech všiml bůh Anu a povolal Adapu před svůj trůn
 - bůh Ea ho varoval, aby v nebi nic nejedl

- Adapa vysvětlil bohu Anuovi incident s Jižním větrem, čímž ho uklidnil
- na přímluvu 2 božských dveřníků nechal Adapovi přinést pohoštění
- Adapa však pokrm odmítl – v obavě, že by mohlo jít o pokrm smrti
- ve skutečnosti šlo o chléb věčného života a vodu věčného života...
- zbytek tabulek nedochován
- od té doby jsou lidé nadáni věděním, nicméně smrtelní
 - lidé v sobě spojují božské vědění s tělesnou smrtelností
 - viz též hinduismus (člověk se rovná zvířeti, v jehož nitru je átman, tedy nesmrtelná božská duše)

Epos o Errovi:

- akkadská verze cca z 9 stol. př.n.l.
 - bůh Marduk zobrazen jako senilní, bezmocný a belhající se, z důvodu úpadku kdysi slavného Babylonu (padl do rukou nepřátel), jehož božským ochráncem byl Marduk:
 - vládce podsvětí Erra byl doma a jeho srdce toužilo po bitvě
 - stížen letargií nic nedělal – zbraně mu vyčínily
 - Erra přikázal svému rádci Išumovi, aby se postavil do čela vojska, odhodlán utkat se s Mardukem (jenž stál v čele panteonu nebeských božstev)
 - vstoupil s vojskem do Mardukova babylónského chrámu, kde mu vyčetl, že jeho božský šat je plný špíny a jeho koruna je poskvrněná

- Marduk namítá, že umělci, kteří jsou potřeba k navrácení slávy a lesku jeho božským insigniím, jsou nyní v podsvětí a nemůžou se vrátit zpět
- Erra ho přesvědčí k sestupu do podsvětí za nimi s tím, že po dobu jeho nepřítomnosti bude vládnout nebesům i zemi místo něj
- v jeho nepřítomnosti zničil Babylonii – mor proměnil města v pustinu, chrámy a svatyně byly znesvěceny, královské paláce proměněny v ruiny, v rodinách vládl svár
- rádce Išum se ho marně snaží od ničení odvrátit
- Markuk jen bezmocně běduje
- Erra se usmíří a uchyluje se do svého chrámu (v Kutě)
- Errův rádce Išum věští zbytku akkadského lidu doby blahobytu

Sestup Išтары do podsvětí:

- torza eposu: sumerská a akkadská verze
- bohyně dualitní povahy – kult bohyně Išтары
 - spojuje v sobě vzájemné protiklady, jak to u starých božstev bývalo: byla rodičkou i neplodnou ženou, bohyní plodnosti i neplodnosti, ničitelkou i stvořitelkou, přinášela mír i válečné ničení
 - od Sumerů ji převzala i ostatní etnika mezopotámské oblasti a celé západní Asie (i archetyp Afrodity a Venuše)
 - nedokázalo ji podle mytologie zmoci ani 120 milenců
 - jejím posvátným zvířetem byl lev
 - její kult na sebe vázal zástupy chrámových prostitutek a prostitutů (proto i *Starý zákon* popisuje Babylon jako místo sexuálních neřestí, „Babylon, matka všech nevěstek“)

- Ištar sestupuje do podsvětí, kterému vládne její sestra Ereškigal:
 - důvod: chce se ujmout vlády nad podsvětím, kterému vládne její sestra Ereškigal
 - jenže odtud nebývá návratu...
 - popis podsvětí a jeho obyvatel
 - prochází 7 branami – dialogy s vrátným, u každé brány odevzdá jeden atribut svého božství
 - před Ereškigal předstupuje zcela nahá, zbavená božství
 - Ereškigal přikáže svému vezírovi (Namtar – bůh moru a války), aby na Ištar přivolal 60 chorob
 - na zemi mezitím ustane veškerá sexuální aktivita
 - rádce nebeských bohů obměkčí boha Ea, který stvoří krasavce, jehož nádhera má potěšit srdce Ereškigal a povznést její náladu

- krasavec má požádat E. o vak s živou vodou a potřísnit obsahem tělo Ištar, aby znovu mohla povstat k životu
- Ereškigal je skutečně okouzlena, jenže lest prokoukne a prokleje ho, Ištar však omilostní a nakáže rádci, pokropit ji vodou života
- Ištar prochází 7 bránami v opačném směru a získává zpět atributy svého božství
- výměnou za sebe Ištar pošle do podsvětí měsíčního boha Dumuziho (milence svého mládí), který zimu tráví vždy v podsvětí a s jarem se vracívá na zem
- v té době konán každoročně velký obřad se sochou Dumuziho

Zlomky eposu Nergal a Ereškigal:

- tento mýtus se překrývá s Ištariným sestupem do podsvětí:
 - sdílí s ním postavy, místo děje i roli nebeského boha Ea
 - jsou zde však nové motivy – např. dlouhé schodiště vedoucí vzhůru do nebe k bohům či fakt, že do podsvětí nakonec sestupuje Nergal a stává se Ereškigaliným manželem
 - bohové konají hostinu
 - Ereškigal nemůže opustit podsvětí a oni sami tam nechtějí sejít, vyšle k ní bůh Anu posla Kakku, aby jí sdělil, že má poslat někoho do nebe pro svou porci jídla
 - posel sejde do podsvětí a Ereškigal pošle svého rádce Namtara pro porci pokrmu

Epos o Etanovi:

- jeden z prvních králů města Kiš
 - coby bezdětný pátrá po kouzelné rostlině, která by mu zajistila potomka
 - součástí bajka o orlu a hadovi (žili na jednom stromu, až orel zabil hadova mláďata a ten se stal stejně jako Etan bezdětný)
 - bůh Šamaš poradí hadovi lest s vnitřnostmi býka a jámou
 - orel lapen, zlomena křídla, prosí Šamaše o pomoc
 - poslán k němu Etan, pomůže mu z jámy a naučí ho znovu létat
 - společně hledají rostlinu zrození – marně
 - (část chybí) Etan má několik snů, díky nimž pak vyletí na orlovi až do nebes, uklánějí se bohům... (zbytek chybí)